

ІЛЬЧУК

Валерій Петрович

УДК 330.341.1:63/635

САДЧИКОВ

Віктор Сергійович
victor.sadchikov@gmail.comІННОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ
РОСЛИННИЦТВАINNOVATIONS IN THE DEVELOPMENT
OF CROP ENTERPRISES*доктор економічних наук,
професор, кафедра фінансів,
Чернігівський національний
технологічний університет**аспірант, кафедра фінансів,
Чернігівський національний
технологічний університет*

Проаналізовано формування організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва. Висвітлені основні особливості інноваційного розвитку та виявлені проблеми впровадження інноваційних процесів на підприємствах галузі рослинництва. Наведена інституційна система державної підтримки фінансового забезпечення та визначені заходи по активізації інноваційної діяльності підприємств галузі рослинництва.

Проанализировано формирование организационно-экономического обеспечения инновационного развития предприятий отрасли растениеводства. Освещены основные особенности инновационного развития и выявлены проблемы внедрения инновационных процессов на предприятиях отрасли растениеводства. Приведенная институциональная система государственной поддержки финансового обеспечения и определены меры по активизации инновационной деятельности предприятий отрасли растениеводства.

Formation of organizational and economic support of innovative development of enterprises plant growing is analyzed. The main features and factors of innovative development of the agricultural enterprises and revealed the problems of implementation of innovation processes in enterprises plant growing is highlighted. The institutional system of state support for financial support of agricultural enterprises and formed measures to optimize the innovative activity of enterprises plant growing are given.

Ключові слова: інноваційний розвиток, сільське господарство, агропідприємство, рослинництво, аграрний бізнес, організаційно-економічне забезпечення, інноваційні процеси

Ключевые слова: инновационное развитие, сельское хозяйство, агропредприятие, растениеводство, аграрный бизнес, организационно-экономическое обеспечение, инновационные процессы

Keywords: innovation development, agriculture, agribusiness, crop, agricultural business, organizational and economic maintenance, innovative processes

ВСТУП

Інноваційний розвиток агропромислового комплексу (АПК) забезпечується визначенням інноваційних пріоритетів та активізацією інноваційних процесів на підприємствах АПК, економічною ефективністю інновацій, результативністю перетворення науково-дослідних робіт в кінцевий інноваційний продукт (нова техніка та агротехнології, які сприяють зниженню собівартості кінцевої продукції та підвищенню конкурентоспроможності аграрних підприємств на внутрішньому і зовнішньому ринках). Український експорт здебільшого представлений продукцією рослинництва низького рівня обробки та сировиною, що у свою чергу є доказом нераціонального використання природних ресурсів, тому процес забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва залежить від можливостей вчасно розкрити свій внутрішній інноваційний потенціал. Досвід країн-лідерів у сфері розвитку сільського господарства засвідчує, що лише за умови масового впровадження інноваційних технологій у

підприємства галузі рослинництва та позитивних змін організаційно-економічного забезпечення, можливо наповнити як внутрішній, так і зовнішній ринки конкурентоспроможною продукцією.

МЕТА РОБОТИ полягає в аналізі основних факторів, які суттєво впливають на визначення організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інформаційну базу наукового дослідження становлять нормативно-правові акти, документи та Закони України у сфері розвитку сільського господарства, інноваційної діяльності та організаційно-економічного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств. В дослідженні застосовувались теоретичний метод аналізу даних, метод формалізації даних та метод порівняння.

РЕЗУЛЬТАТИ

Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку аграрних підприємств

характеризується використанням нових, прогресивних технологій у галузі сільськогосподарського виробництва, переходом до випуску високотехнологічної продукції, новачійними організаційними й управлінськими рішеннями в діяльності підприємства, щодо зміни зовнішніх та внутрішніх процесів розвитку у рамках проведення господарської, виробничої та економічної діяльності.

До проблем впровадження інноваційних процесів на підприємствах галузі рослинництва можна віднести [1]:

- недостатнє фінансування наукових досліджень і впровадження інноваційних розробок у галузі рослинництва;

- недосконалість нормативно-правової бази інноваційної діяльності аграрних підприємств;

- невідповідність організаційної структури підприємств сільськогосподарського сектору економіки, головним вимогам інноваційного розвитку аграрних підприємств.

Підприємства галузі рослинництва, які тільки розпочинають інноваційну діяльність повинні впроваджувати спеціальну систему заходів державної підтримки та поліпшення фінансового забезпечення, яка включає в себе [2]:

- встановлення податкових знижок;
- надання пільгових кредитів;
- використання прискорених методів амортизації сільськогосподарської техніки;
- страхування інноваційної діяльності;
- механізм технічної підтримки (передача у користування приватних підприємств державних технологій і ноу-хау, залучення коштів приватних інвесторів для фінансування інноваційної діяльності).

Держава в свою чергу повинна стимулювати організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва шляхом створення відповідних інституцій, на які буде покладено роль новатора (разом із приватними підприємствами в рамках державно-приватного партнерства) у створенні нових технологій вирощування та обробки рослин, а також створення прототипів нової сільськогосподарської техніки. Таким чином процес інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва покладе початок технологічного переоснащення галузі, виходу її на шлях економічного зростання.

Активізація інноваційної діяльності підприємств галузі рослинництва має включати в себе такі заходи:

- екологізація виробництва (збереження навколишнього середовища);

- збільшення витрат на підготовку менеджерів та працівників високої кваліфікації;

- мотивація менеджерів та працівників підприємств галузі рослинництва до інноваційної діяльності;

- політика аграрного підприємства обов'язково має бути спрямована на інноваційну діяльність;

- співробітництво з іноземними підприємствами-партнерами, обмін досвідом, тренінги, обмін персоналом та ін. [3].

Особливості та фактори інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва в умовах поглиблення ринкових відносин можна представити у вигляді схеми (рис. 1), яка включає в себе розробку інноваційних методів прийняття управлінських рішень на основі інноваційного напрямку розвитку аграрного підприємства.

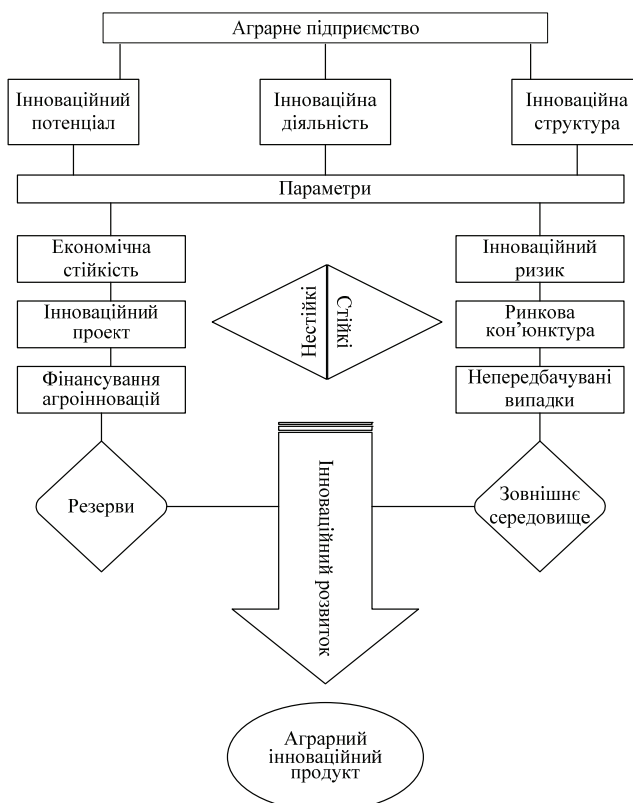

Рис. 1. Особливості та фактори інноваційного розвитку аграрного підприємства

Підприємства галузі рослинництва повинні спрямовувати свої інноваційні зусилля на ефективне використання всіх видів наявних ресурсів з урахуванням досягнень в управлінні та організації виробництва аграрної продукції іншими аграрними країнами.

У країнах з розвинутою ринковою економікою виділяють три базові форми організації інноваційної діяльності підприємствами АПК [4]:

- адміністративно-господарська (виступає як науково-виробничий центр);
- ініціативно-ресурсна (фінансування робіт і досліджень ініціативних аграрних підприємств, малих аграрних фірм, створених для освоєння новачій);
- програмно-цільова (організація інноваційного процесу на основі цільових програм розвитку аграрної галузі в тих напрямках, де необхідні інноваційно-технологічні прориви).

Розглядаючи вплив інноваційних процесів на розвиток організаційно-економічної структури підприємств АПК, зазначимо, що вони сприятимуть оптимізації організаційних форм та інтеграційних зв'язків, удосконаленню інфраструктури агропромислового комплексу.

При опрацюванні інноваційних заходів суб'єктів усіх сфер АПК варто орієнтуватися на наступні підходи [5]:

- визначення пріоритетних напрямів розвитку аграрних підприємств, що потребують інноваційних підходів;
- скорочення кількості управлінських рівнів з метою прискорення інноваційних процесів;
- оптимізація термінів опрацювання та обґрунтування інноваційних проектів.

Стратегічна спрямованість інноваційної діяльності суб'єктів агропромислового комплексу визначає потребу у змінах на певну перспективу з метою забезпечення конкурентоздатності підприємства та формуванню організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва (рис. 2).

Інноваційна діяльність розглядається як найважливіший фактор забезпечення конкурентоспроможності і економічного зростання, тому для успішного інноваційного розвитку необхідно поєднувати заходи державної підтримки, спрямовані на стимулювання інноваційної діяльності із заходами, які пропагують інноваційно-технологічний розвиток аграрної галузі.

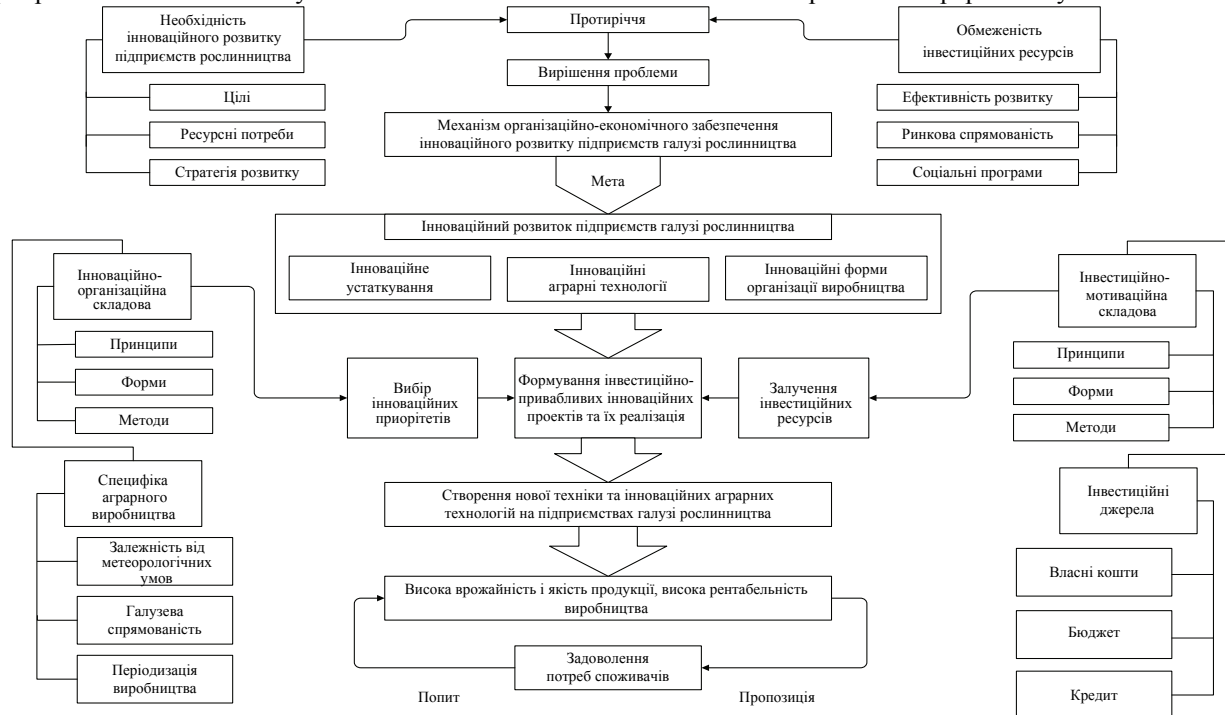

Рис. 2. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку підприємств рослинництва

Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку аграрних підприємств включає в себе: фінансування, планування та розробку матеріально-технічного забезпечення інновацій, відповідні канали одержання інноваційної інформації, оцінку економічної ефективності інновацій та інше.

ВИСНОВКИ

Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва складає основу антикризового

механізму в аграрній сфері економіки та визначає інноваційно-інвестиційну політику щодо забезпечувальних заходів інноваційного розвитку АПК. Інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва можливий за наявності належним чином організованої та ефективно функціонуючої інноваційної системи АПК, що являє собою сукупність об'єктів інноваційної інфраструктури аграрної сфери, взаємодіючих інноваційних аграрних підприємств та законодавчого поля інноваційної діяльності.

Література

1. Кристенсен К., Рейнор М. Рішення проблем інновацій в бізнесі. Як створити прибутковий бізнес та успішно підтримувати його розвиток / К. Кристенсен, М. Рейнор; Пер. з англ. — М.: Альпіна Бізнес Букс. — 2004. — 290 с.

2. Березіна Л.М. Організаційно-економічні аспекти формування відносин підприємств АПК: монографія / Л.М. Березіна. — Полтава: ІнтерГрафіка, 2012. — 280 с.

3. Давідов М. В. Шляхи організаційно-фінансового забезпечення інноваційного процесу на підприємствах України // Актуальні Проблеми Економіки. — 2008. — № 4. — С. 130-134.

4. Научно-технический прогресс: экономика и управление / под. ред. Ю.В. Яковца. — М.: Экономика, 1998. — С. 194-203.

5. Березін О.В. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку: монографія /О.В. Березін, О.Д. Плотник. — Полтава: ІнтерГрафіка, 2012. — 221 с.